

מתי הם עובדים, לכל הרוחות?

קירקס נודד

בבאר שבע, פעם לכבוד נישואין ופעם לכבוד פטירה, פעם לרגל הופעת ספר ופעם כדי לקבל את פניהם של מי שהיו נפולת של נמושות עד שהתעשרו והפכו תורמים חשובים וציונים מכובדים.

יום אחרון יום אחרון יום.
הברו יחד את השעות — הדרך אל והדרך מן, הנאום, החגיגה, הברכות, לחיצות הידיים, הראיון בעיתון והצילום בטלוויזיה.

הוא יסוּף לזה את אלפי השעות המוקדשות בהכרח לאינטריגות מיפגמות, לטיפוח הגיבוי הסיעתי, לרכישת לבס של עסקנים.

ריבוננו של עולם, מתי הם עובדים?
מתי יש להם זמן ללמוד אף מאית מן המידע, הדרוש כיום כדי לקבל החלטות גורליות על ענייני מדינה והברה, צא ולכללה, המובאים מדיישובוע להכרעת הממשלה?

מתי יש להם זמן לשמוע הדרכה מפי אנשי-מיקצוע, להקשיב לדיעות סותרות וחגיגות, לקרוא מחשבות חדשות המתפרסמות ברחבי העולם בספרים ובכתבי עת?

מתי יש להם זמן להתמסר ברצינות לענייני משרדיהם המתמוטטים, ליצור קשר של אמון עם עובדיהם, להתמחות בחומר המיקצועי, לפקח מקרוב על הנעשה, ללמוד את הפרטים, שיש לדעתם על בוריים כדי לקבל החלטות משמעותיות?

את כל התפקידים האלה, המוטלים עליהם, אין הם ממלאים בהתנדבות. עבורם הם מקבלי לים שכר.

אנחנו משלמים שכר זה מפריעמלנו ובויעת-אפינו. אנחנו נדיבים מאד. כל מעסיק פרטי, שהיה רואה בניהרף את תצמוי עובדיו במסיבות יומיומיות ובחאלטורות תיאטרונות, היה מפטר אותם בריבמקום.

שנות כהונתי בכנסת יכולתי לעמוד מקרוב על מידת הבקיאות — או אי-הבקיאות — של שררי הממשלה בענייני משרדיהם ולא-כילשכן בעניינים המכריעים של המדיניות הגבוהה, שעליה הם החליטו.

שמעתי עד בוש נאומיהבל של שרים, שהבורות הזדקרה מתוכם כמו ארובת-העשן של מיפעל-רידינג, כאשר תיארו את המצב, עוררנו רק זעם. מי היה מאמין ששר-הביטחון המהולל, שבילה את ימיו בצילומי טלוויזיה, בשוד-עתיקות ובעיסקיאהבים, הוא בור טוטאלי בעניינים צבאיים? מי היה מאמין כי שר-התחבורה לא שמע מעולם את שמו של ראלף נאדר, האיש שחולל מהפכה ביחסו של העולם אל המכונית? מי היה מאמין ששר-האוצר הכליכול לא ידע דבר על נאומיו של נשיא מצריים, שבישרו מהפכה במחשבה המדינית של ארצו?

הפסטיבלים נמשכו, אלו-פיה-ה'ל הבכירים לא נעדרו משום חגיגה, השרים לחמו ביניהם על כל דקה בטלוויזיה. **עד שבא יום-הכיפורים, שגידה לכל אדם במדינה כאילו קלות-דעת מחרירה נקבעות, קוני ספציות" ומתקבלות החלטות הדנות למוות אדפי כחורים צעירים.**

זה היה סוף הפסטיבלים — לזמן-מה. עבשוה של התחרשו בירת-רשאת. שוב נודד הקירקס של ה"מי ומי" מחגיגה לחגיגה. שוב נשפכים הנאומים האידיוטיים כשכר עסקן, מגדול ועד קטון, בקואליציה ובאופוזיציה, שאין לו מה להגיד, סבור שמגיע לו להגיד זאת בטלוויזיה וברדיו ובעיתונות מדי יום ביומו.

שבוע נסע נשיא-המדינה לביקור פרטי בבריטניה. נשיא המדינה הוא דמות ייצוגית. אין הוא קובע מדיניות, ואין לו אף הנגיעה בקלה ביותר בכל עניין חשוב.

אולם כאשר יצא הנשיא דרכו, במזל טוב, כאן כל ה"מי ומי" כדי להיפרד ממונו כנמרי התעופה.

לא רק יו"ר הכנסת, שממלא אין לו מה לעשות, לא רק ראש-ההסתם, שזוהו תפקידו, לא רק שר זוטרי, כנציג הממשלה, לצורכי נימוס.

כולם היו שם, ראש-הממשלה והשרים, וכל מי שרצה להוכיח שהוא חשוב, ולהצטלם בטלוויזיה. כמה מאות שעות-עבודה זה עלה? כמה דמי-ניסיעה ושכר-עובדים?

ובעיקר — מהו חשיבות תפקידיהם של כל האנשים האלה בעיניהם שלהם עצמם, אם הם יכולים דברו מעבודתם בקלות שכזאת כשביד שום דבר?

הם לחצו את ידיו של הנשיא המיסכן, הייכו למצלמות, ואצו אל מכונות-השרד המצומצמות.

כולם מיהרו, כי לכל אחד מהם המטין התפקיד הבא — לנאום בכיתה ח' של בית-ספר יטורי, להופיע בסדרום המוביל של אגודת נשים צידקניות, לאכול את רבע-העוף בחתונה/ברית-מילה/בר-מיצווה של בן/בת-הצמרת.

דמי-הנסיעה של כל האירחים הנוסעים על השבון הציבורי, בצורה זו או אחרת. ומן-העבודה והרכב של עשרות השוטרים שגוייסו לאכטחת הצמרת.

שעות-העבודה של כל האנשים האלה, שהם שכירי הציבור, השכירים של ד' ושלנ, שאותה ואני משלמים להם את חקיהארי של משכורתנו כדי שיעבדו, והנה הם מבזבזים שעות רבות של זמן-עבודתם כנסיעות אל הפסיטיבלים ומן הפסטיבלים.

מתי הם עובדים, לכל הרוחות?
המנכ"לים האלה, שחברותיהם מתנדנות על סף פשיטת-הרגל — מתי יש להם זמן לעסוק במיפעליהם, ללכת אל הסדנות, להקשיב לרחהיהלב של העובדים

הממשלה בפסטיבל אוזן

ולספק להם דוגמה אישית, לדגור על דיניס-חשבונות משעממים של מכירות ועלות-הייצור, לחפש רעיונות חדשים, לקרוא את מכול החומר המיקצועי המתפרסם בחו"ל?

ייתכן שהם סבורים כי זמנם יושקע בצורה יעילה יותר אם ישתמשו שבוע פעמים בשבוע ליד ראש-הממשלה ושרי-האוצר, יצחקו דשמע הבדיחות התפלות של בעלי-שררה ויתחנפו אדויהם.

כך אפשר להשיג מקופת-הציבור את המיליונים, הדרושים כדי לסתום את החורים שנוצרו במאזנים בעיקבות חוסר-הכישרון, אייהאכפתיות, העצלנות הפשוטה והבורות של פרוטקציונרים אלה, שזכו בתפקידיהם בשל "קשרים" טובים.

אחרי הכל, אם החיפוי אינו מועיל, והפסדי המיליונים מתגלים לציבור, אפשר תמיד להאשים בכך את העובדים החצופים, הדרושים שכר מופרז ושאינם מוכנים לעבוד, **ומה יעבד מישוהו, שהמנכ"ל שלו מבזה את ימיו בפסטיבלים?**

ך כד העסקנים האלה, הודרמעתם המיניסטרים, מתי הם עובדים?
בבוקר אם מופיעים בגניילידים ועונים לשאלות הפעוטות, הטלוויזיה מצייחה כל מילה כיבדת-חשיבות היוצאת מפהם.

בצהריים הם נושאים את דברם במועדון הימי של דימונה או במועדון החקלאי של סביון, הטלוויזיה מנציחה.

בערב הם ממהרים אל הפסטיבל — פעם בצפת ופעם השרים ידלו, רבין ורבינוביץ, מאחרי השר צדוק.

פני שבועיים צילצל אלינו עזר וייצמן. בפיו היתה בקשה בלתי-רגילה.

בתו של וייצמן נישאה. לכבוד המאורע נערכה חגיגה, וייצמן ביקש שלא לשגר אדיה חולית-כספיו, ולא לסקר את המאורע.

ואכן — תמונות החגיגה לא הופיעו בשום עיתון ישראלי, וקורותיה לא מילאו את טורי-הרכילות. לכאורה היינו צריכים לנעוּס על בקשה כזאת. אנשים רבים מסלפנים אלינו מדיישובוע בבקשה לגנוו ידיעות ולמנוע פירסום. אנחנו מסרבים כימעט תמיד להיענות לבקשות אלה. תפקידנו הוא לשפוט מה זקוק ומה ראוי לסיקור, ומה לא.

אבל אנחנו שמחנו על בקשתו של וייצמן, ונענינו לה ברצון. **כי אופנת הפסטיבלים האישיים, שפשמה במדינה לאחרונה מחדש, היא סימן של ריקבון.**

מה ימים לפניכן נשא בנו של ראש-הממשלה את בחירת-ליבו, מאורע משמח בהחלט. לזוג הצעיר בוודאי מגיעים כל האחולים, ומקרב-לב, אולם ההילולה הממלכתית שנלוותה אל מאורע זה, היה כה כבד והעולות קבם.

מי לא היה שם? כל ה"מי ומי" של החברה הישראלית, כפי שהודיעו העיתונים בצהלה. **האמנם? מי הוא מי בחברה הזאת?**

העסקנצ'יקים הקטנים, שהמיקרה העיור שלה אותם מתוך הביצה המיסלגתית, והמאיישים עתה אי-ממשלה שאינה מתפקדת, אייהמנהלים של החברות הכושלות, הזקוקים באופן דחוף לכמה מיליונים מקופת המדינה כדי להסתיר את פשיטת רגליהם. אנשי אי-הרוח, העושים את הרוח היומית בעיתונות, ושהתישפכות הבלתי-יפוסקת של נאומיהם הבנאליים ממלאת את הטלוויזיה והרדיו, מלחכי-הפינוכות ומלקי-הישיבונים המיקצועיים, הפושטים בצמרת המיסד כעכרושים בבטן אונייה רקובה.

בקיצור — כל אייהאנשים של אי-החברה זו, קאריקטורה של חצר מלכותית בממלכה של כננות.

בפסטיבל זה של פאראזיטים, מצא מוטי פרידמן את מקומו הראוי. ייתכן מאד שלא רבין צדקה, בטענתה שאייאפשר היה שלא להזמינו, מפני שהוא ידיד-מישפחה ותיק, ואין נוטשים ידיד ביום-שיפלו. ייתכן מאד שהיא צדקה גם ברומזה שהטאקט האלמנטרי היה צריך לצוות על פרידמן שלא להיענות להזמנה.

אולם מוטי פרידמן בוודאי אמר לעצמו: למה לא? למה דווקא אני צריך להיעדר? רק מפני שתפסו אותי אתמול, ואת האחרים ית' פסו רק מחר? האם האחרים הם טפילים פחות כפרידים ממני?

מוטי פרידמן לא קילקל את האווירה בחגיגה. החגיגה היא שקילקלה את האווירה במדינה.

דהג ער כמה פסטיבלים שנערכו במשך השבוע, ונגיע במישרין אל תחנות בנו של שריהחקלאות, אהרון איון.

אהא! דיווחו כל כליהתיקשות, זאת היתה תחונה צנועה באמת! רק פולקטס של תרנגולות ומיקי-תמוים! חגיגה צנועה, שעדתה למדינה רק כמיליון דירות.

כל ה"מי והמי" — אותם ה"מי והמי" — נחתו בנגב הרוח, מי במטקים ומי במכוניות-שרד.

כע השולת וכו הסולת. הרבה-הרבה שומן, ודי מעט סולת.

אומרים שהיו שם גם הרבה אנשים טובים ופשוטים, אנשי-מישב, מהם העובדים בעצמם בפרך, מהם העובדים קשה כדי לפקח על עובדים ערביים מהשטחים, הם כאו להלוק כבוד לשר היסמפאטי, ולהשתתף בשימתו עם נשואי בנו (ואין לשכות שאוון שיכל בן אחר).

אדה יכדו לחוג — כלי טלוויזיה ועיתוי נאים, כלי גדולי המדינה, כלי הקירקס הנודד של הפאראזיטים.

ה מה נעשה חשבון פשוט. כמה עולה אירוע צנוע כזה?

זהו תפקידו של מחשב, אחרי שיוזנו אותו בנתונים המדייקים, כאן אפשר לתת רק כמה הנחיות: מחיר טיכת המטקים, הבלאי, הדלק, שכר הטייסים, עלות כל מכונות-השרד, הבלאי, הדלק, שכר-הנהגים.